

**ILMOITUS EPÄILLYSTÄ RUOKAMYRKYTYS- TAI
 VESIVÄLITTEISESTÄ EPIDEMIASTA
 ANMÄLAN OM MISSTÄNKT MATFÖRGIFTNINGS-
 ELLER VATTENBUREN EPIDEMI**

Ilmoitus tehdään mahdollisimman pian faksilla
 Kansanterveyslaitokseen.
 Anmälan görs så fort som möjligt per fax till Folkhälsoinstitutet.

Ilmoittajan tiedot Anmälarens uppgifter	Nimi Namn	Virka Befattning		
	Toimipaikka/Osasto Tjänstgöringsplats/Avdelning	Toimipaikan puhelin suora direkt	Telefon till tjänstgöringsplatsen vaihde växel	Telefax
	Päivämäärä Datum	Kellonaika Klockslag	Allekirjoitus Underskrift	

Tapahtumati- edot Uppgifter om händelsen	Kunta Kommun	Tarkka paikka Exakt plats			
	Milloin epäilty tartunta on tapahtunut ? När har den misstänkta smittan skett?	☐ 1 Otaksuttu Antagande	☐ 2 Ei tietoa Okänd		
	Epäilty tartunnan lähde Misstänkt smittkälla	☐ 1 Otaksuttu Antagande	☐ 2 Ei tietoa Okänd		
	Arvio tartunnalle altistuneiden lukumäärästä Uppskattning av antalet exponerade för smittan	☐ alle 10 under 10	☐ 10-100	☐ yli 100 över 100	Arvio oireellisten lukumäärästä Uppskattning av antalet symtombärare
	Keskeiset oireet Huvudsakliga symtom	☐ alle 10 under 10	☐ 10-100	☐ yli 100 över 100	☐ alle 10 under 10
	Aiheuttajaksi epäilty mikrobi/toksiini Mikrob/toxin som misstänks vara orsak				

Tehdyt selvitykset Utförda utredningar	Onko tartunnalle altistuneista tai oireilevista henkilöistä otettu näytteitä? Har det tagits prov av de personer som utsatts för smitta eller som bär symtom?	☐ 1 Ei Nej	☐ 2 Kyllä Ja	
	Onko epidemiaepäilyyn liittyvistä elintarvikkeista tai talousvedestä otettu näytteitä? Har det tagits prov av livsmedel eller hushållsvatten som är förknippade med misstanken om epidemi?	☐ 1 Ei Nej	☐ 2 Kyllä Ja	
	Jos potilas-, elintarvike- tai vesinäytteitä on otettu, mikä on niiden tyyppi typ	lukumäärä antal	tutkimuksen nimike	beteckning på undersökningen
	Ifall patient-, livsmedels- eller vattenprov tagits, ange tutkiva laboratorio laboratoriet som utfört undersökningen			
Onko epidemian selvittämiseksi laadittu kyselylomake? Har ett frågeformulär uppgjorts för att utreda epidemin?	☐ 1 Ei Nej	☐ 2 Kyllä Ja	Kuinka monelle henkilölle kyselylomake on toimitettu? Hur många personer har formuläret tillställts?	

Lisätietoja Tilläggs- uppgifter			

Konsultaatio Konsultation	Toivotaanko epidemian selvittämisessä konsultaatioapua? Önskas konsultation vid utredningen av epidemin?	☐ 1 Ei Nej	☐ 2 Kyllä Ja
	Kehen ja milloin pyydetään ottamaan yhteyttä? Med vem önskas kontakt, och när?		

Epidemia- epäilyn selvitystyön vastuuhenkilöt Ansvariga för utredningen av epidemimiss- tanken	Epidemiaa selvittävän vastuuhenkilön nimi Namnet på personen som ansvarar för epidemiutredningen	Vastuuhenkilön virka Befattning		
	Vastuuhenkilön toimipaikka/Osasto Tjänstgöringsplats/Avdelning	Toimipaikan puhelin suora direkt	Telefon till tjänstgöringsplatsen vaihde växel	Telefax
	Epidemiaa selvittävän vastuuhenkilön nimi Namnet på personen som ansvarar för epidemiutredningen	Vastuuhenkilön virka Befattning		
	Vastuuhenkilön toimipaikka/Osasto Tjänstgöringsplats/Avdelning	Toimipaikan puhelin suora direkt	Telefon till tjänstgöringsplatsen vaihde växel	Telefax

ILMOITETTAVAT EPÄILYT RUOKAMYRKYTYS- TAI VESIVÄLITTEISESTÄ EPIDEMIASTA

Epäilyilmoitus tehdään aina jos

- 1) kyseessä on laitoksessa esiintynyt epidemia (koulu, päiväkotiki, sairaala ym)
- 2) on perusteltua aihetta epäillä kaupallista elintarviketta tartunnan lähteeksi
- 3) on perusteltua aihetta epäillä ravintolassa saadun ruokamyrkytyksen johtuvan laajalle levinneestä raaka-aine-erästä
- 4) tapauksia on enemmän kuin viisi

Jos kyseessä on perhe-epidemia, tehdään ilmoitus vain, jos on perusteltua aihetta epäillä kaupallista elintarviketta tartunnan lähteeksi, jos epäillään botulismia tai ilmoittamiseen on muita erityisiä perusteita.

Ilmoituksen tekemisestä vastaa kunnan terveydenhoitoviranomainen, joko tartuntataudeista vastaava lääkäri tai terveysvalvontaa johtava henkilö. Ko. viranomaiset sopivat keskenään, kuka tekee ilmoituksen.

Epidemian yleinen määritelmä edellyttää vähintään kahta tapausta, joilla on todennäköisesti yhteinen altistus. Epäiltäessä botulismia ilmoitetaan yksittäinen tapaus. Tapausten rajoituksessa samaan kotitalouteen on kyseessä perhe-epidemia.

Epäilyilmoituksen tavoitteena on saattaa alkava ruokamyrkytys-epidemia mahdollisimman varhain sairaanhoitopiiriin ja valtakunnallisten viranomaisten tietoon. Näin torjuntatoimet ja tutkimukset voidaan mitoiteta oikein ja antaa tarvittaessa suosituksia toimenpiteiksi, esimerkiksi mahdollisesti saastuneen elintarvikkeen vetämiseksi pois myynnistä mahdollisimman nopeasti.

Yhteystietoja ja organisaatioiden toiminta

Kansanterveyslaitos lähettää saamansa epäilyilmoitukset tähdellä merkityille organisaatioille, ilmoittavaa kuntaa vastaavaan sairaanhoitopiiriin sekä lääniin.

Kansanterveyslaitos (KTL/INFE)

Infektioepidemiologian osasto
Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki
puhelin (09) 4744 8557, vaihe (09) 47 441
fax (09) 4744 8468
Konsultoi ja tarvittaessa koordinoi epidemian selvitystyötä ja torjuntaa.

Kansanterveyslaitos (KTL/YTOS)*

Ympäristöterveyden osasto
Neulaniementie 4, 70210 Kuopio
puhelin (017) 201 211
fax (017) 201 265
Tukee vesivälitteisten epidemioiden selvittämistä. Yksiköllä on vesilaitosasiantuntemusta ja se on tarvittaessa yhteydessä muihin vesilaitosasiantuntijoihin.

Kansanterveyslaitos (KTL/SUBA)*

Suolistobakteriologian laboratorio
Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki
puhelin (09) 47 441
fax (09) 474 44238
Koordinoi ihmisistä otettavien näytteiden laboratoriotutkimuksia epidemiaselvityksessä.

Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira)*

Mustialankatu 3, 00790 Helsinki
puhelin 020 772 003
fax 020 772 4350
Evira on elintarvikevalvonnan keskusviranomainen, joka ohjaa elintarvikevalvontaa.
Evira konsultoi ja koordinoi takaisinveotoja sekä tarvittaessa elintarvikkeista, tuotantoympäristöstä ja eläimistä otettavien näytteiden laboratoriotutkimuksia epidemiaselvityksissä. Evira ylläpitää kansallista ruokamyrkytys-epidemiarekisteriä.

HUSLAB/Kliininen mikrobiologia

Parasitologian osasto
Haartmaninkatu 3, 00290 Helsinki
puhelin (09) 1911
fax (09) 1912 6382
Epidemiaselvitysten parasitologian tukilaboratorio.

HUSLAB/Kliininen mikrobiologia

Virologian osasto
Haartmaninkatu 3, 00290 Helsinki
puhelin (09) 1911
fax (09) 1912 6674
Epidemiaselvitysten virologinen tukilaboratorio.

Ilmoituslomakkeiden tilausosoite:

Edita Prima Oy, Tuotehallinta, PL 480, 00043 EDITA
puhelin 020 450 2462
fax 020 450 2470
Lomakkeet ovat maksuttomia.

MISSTANKAR OM MATFÖRGIFTNINGS- ELLER VATTENBUREN EPIDEMI SOM BÖR ANMÄLAS

Anmälan om misstanke görs alltid

- 1) i fall av epidemi på en anstalt (skola, daghem, sjukhus etc.)
- 2) om man på goda grunder misstänker att ett salufört livsmedel förorsakat epidemin
- 3) om man har orsak att misstänka att en restaurangmatförgiftning härleds från ett vida spritt råvaruparti
- 4) om fallen är flera än fem.

Beträffande familjeepidemier görs anmälan endast om det finns skäl att misstänka att ett salufört livsmedel förorsakat epidemin, om man misstänker botulism eller om det finns andra särskilda skäl.

Ansaret för att anmälan görs ligger hos kommunens hälsovårdsmyndighet, antingen hos den läkare som har ansvar för smittsamma sjukdomar eller den person som leder hälsotillsynen. Ifrågavarande myndigheter beslutar sinsemellan vem som gör anmälan.

Den allmänna definitionen på en epidemi förutsätter åtminstone två fall vilka med sannolikhet har gemensam exposition. Vid misstanke om botulism anmäls även enskilda fall. Då fallen begränsas till samma hushåll är det fråga om en familjeepidemi.

Syftet med anmälan om misstanke är att så fort som möjligt göra sjuksvårdsdistriktet och de nationella myndigheterna uppmärksamma på en begynnande matförgiftningsepidemi. Då kan man dimensionera bekämpningsåtgärder och undersökningar på ett korrekt sätt och vid behov ge rekommendationer för åtgärder, t.ex. att så fort som möjligt dra bort ett eventuellt kontaminerat livsmedel från försäljning.

Kontaktuppgifter och organisationernas funktioner

Folkhälsoinstitutet förmedlar de erhållna anmälningarna om misstanke till de organisationer som är utmärkt med en stjärna samt till den anmälande kommunens sjukvårdsdistrikt och län.

Folkhälsoinstitutet (FHI/INFE)

Avdelningen för infektionsepidemiologi
Mannerheimvägen 166, 00300 Helsingfors
telefon (09) 4744 8557 växel (09) 47 441
fax (09) 4744 8468
Konsulterar och koordinerar vid behov utredningsarbetet och bekämpningen av epidemier.

Folkhälsoinstitutet (FHI/YTOS)*

Avdelning för miljöhygien
Neulaniementie 4, 70210 Kuopio
telefon (017) 201 211
fax (017) 201 265
Stöder utredningen av vattenburna epidemier. Enheten har expertis på vattenverk och står vid behov i förbindelse med andra vattenverksexperter.

Folkhälsoinstitutet (FHI/SUBA)*

Laboratoriet för tarmbakteriologi
Mannerheimvägen 166, 00300 Helsingfors
telefon (09) 47 441
fax (09) 474 44238
Koordinerar laboratorieundersökningarna av humanproven.

Livsmedelssäkerhetsverket (Evira)*

Mustialagatan 3, 00790 Helsingfors
telefon 020 772 003 (växel)
fax 020 772 4350
Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) är livsmedelsövervakningens centralmyndighet som leder livsmedelsövervakningen.
Evira konsulterar och koordinerar återkallelser och vid behov provtagning från livsmedel, produktionsmiljö och djur i samband med epidemiutredningar. Evira upprätthåller ett nationellt register för matförgiftningsepidemier.

HUSLAB/Klinisk mikrobiologi

Enheten för parasitologi
Haartmansgatan 3, 00290 Helsingfors
telefon (09) 1911
fax (09) 1912 6382
Parasitologiskt stödlaboratorium vid epidemiutredningar.

HUSLAB/Klinisk mikrobiologi

Avdelningen för virologi
Haartmansgatan 3, 00290 Helsingfors
telefon (09) 1911
fax (09) 1912 6674
Virologiskt stödlaboratorium vid epidemiutredningar.

Anmälningsblanketter kan beställas på följande adress:

Edita Prima Ab, PB 480, 00043 EDITA
telefon 020 450 2462
fax 020 450 2470
Blanketterna är avgiftsfria.